

Innhold

Kapittel 1

Introduksjon	9
Den overordnede hensikt med å skrive denne boken	10
Hva handler boken om?	13
Noen gerontologiske grunnpremisser i boken	15
Alderdom er ikke det samme som sykdom	16
Alt som skrives, er preget av den som skriver	19
Min tid er knapp	20
De formende årene	21

Kapittel 2

Om aldring og helseulikhet	26
Aldringserfaringer	26
Kort om aldringsteorier	27
Aldringsteorier og politikk	28
Ulike forståelser av hva aldring er	30
Tilbaketrekningsteorien og aktivitetsteoriene / suksessfull aldring	31
Kritikk av forståelsesrammene og teoriene	33
Tilblivelseshistoriene	35
Veien til seier for aktivitetsteoriene og suksessfull aldring	37
Hvordan aktivitetsteoriene og suksessfull aldring former våre forestillinger	40
Aktivitetsteoriene, suksessfull aldring og nyliberalismen	41
Helseulikhet	42
Helseatferdens firklover og levende begravde klasser	43
Ansvar for egen helse	44
Om å yte motstand mot sunn helseatferd	45
«Suksessfull aldring» kan produsere motstand	47
Helsepersonell og aldringsteorier	49
Motstand og ambivalens	49

Kapittel 3

Om å kle alderdommen i sykdomsklær	52
Innledning	52
Medikaliserte tilstander	53
Hva driver medikaliseringen frem?	55
Medikalisering av aldring	58
Medikaliseringen av aldring - spenninger i gerontologien	60
Aldring, integritet og medikalisering	62

Kapittel 4

Om forskjellen på lamper og gamle mennesker	68
Innledning	69
Bakgrunn	69
Kritiske analyser preller av	70
Det instrumentalistiske mistaket: Å gjøre «ville» problemer til «tamme» ..	71
Konsekvenser av «det instrumentalistiske mistaket»	74
Bestiller/utfører-modellen	75
Kjennetegn ved det å arbeide med gamle mennesker	76

Kapittel 5

Om forslag til prioriteringskriterier	79
Innledning	79
Kort om NOU 2018: 16 <i>Det viktigste først</i>	80
Utvalgets forslag til prinsipper for prioritering	81
Når utgangspunktet er som galest	82
Prioriteringskriteriene og «ville» og «tamme» problemer	83
Prioriteringskriteriene og medikalisering	86
Supplementet «mestring»	86
Helseulikhet og prioriteringskriteriene	89

Kapittel 6

Om å tjene penger på gamle mennesker eller ikke	90
Innsirkling av problemområdet	90
Privat omsorg og velferdsstatens opphav og grunnidé	91
Det private initiativ og dugnadskroner	93
Fremmer kapasitets- og kompetansekrise kommersialisering?	94
To eksempler	95
Fremmer aldersdiskriminering kommersialisering?	96
Aldersdiskrimineringens mange ansikter	97
New Public Management og kommersialisering	99

Ulike former for konkurranse	100
Hva forutsetter kommersialisering?	102
Er perspektivmeldingene et argument for kommersialisering?	103
Om å lese perspektivmeldingene som fanden leser Bibelen	103
Forsørgelsesbyrde og forventet produktivitetsvekst	105
Tre alternative løsninger	107
Hva står på spill de nærmeste 10-15 årene?	109

Kapittel 7

Om å skaffe mange nok med kompetanse	111
Innledning	112
Situasjonsbeskrivelse av de kommunale helse- og omsorgstjenester	112
Kompetanseprofil og deltid	113
Rekrutteringsproblemer	113
Utdrag fra følgeevaluering av kompetanseløftet 2016-2020	115
Problemets kjerne	117
Arbeidets art, det familiære opphav og kvinne dominansen	118
Det familiære opphavet	119
Den kapitalistiske revolusjon	119
Kapitalismens kjønnsrevolusjon	120
Frigjøring av kvinner – krise for pleie- og omsorg?	122
Klassedelte kjønnsroller	123
Kompetansehierarkier og verdsettingsdiskriminering	124
Hva kan gjøres?	126
Politisk styrt endring	130
Kom som du er, men bli som oss	131
Hvilken kompetanse bør styrkes?	133

Kapittel 8

Om å gjenskape tillit	135
Tillitsreformen	135
Forutsetninger for at Tillitsreformen skal bli et reelt alternativ	137
Bemanning, kompetanse og stillingsbrøker	137
«Hva er viktig for deg?»	138
Hverdagsmestring	140
Helseideologisk nisse på lasset?	141

Kapittel 9

Om pårørende i en verden av kvinner	144
Innledning	144

Utvikling av de velferdsstatlige tjenester og pårørende	147
Hvordan forestillinger kan prege pårørendes være- og handlemåter	150
Forestillingen om alderdom som den andre barndom	150
Barn og gamles avhengighet	151
Barnets «forbilledlige» avhengighet	152
Forestillingen om den aktive og gode alderdommen	153
Konflikter og vold	157

Kapittel 10

Om å titte inn i glasskula	161
Innledning	161
«Har du lyst, har du lov, men ...»	162
«... men har du vett, lar du være»	165
Noe er nytt under solen	165
Ansikter og stemmer	166
Empatisk respons, grenser og det grenseløse	167
Kort historikk	169
Teknologi og speil	170
Algoritmenes kolonialisering	173

Kapittel 11

Om selvbestemt død	175
Sekularisering og ønsket om å styre eget liv	177
I mangel av overordnede moralske prinsipper	180

Kapittel 12

Om transhumanisme og aldring	182
Innledning	182
Innsirkling av det problematiske med transhumanismen	183
Transhumanismen og grunnpremissene	184
Den transhumanistiske utviklingshistorien	186
Transhumanisme - alderdom og sykdom	187
Teknologier som utsetter døden	189
Teknologier som kan oppheve døden	190
Som en buffer mot naturen	192
Den infantile transhumanismen	194
Om å stange hodet mot veggen	195

Referanser	197
-------------------------	-----